

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 6
Møtenr.: 11/2020
Møtedato: 20. oktober 2020
Notatdato: 6. oktober 2020
Arkivsaksnr.: 2020/9969
Saksbehandler: Per Heitmann, Seksjon for virksomhets- og økonomistyring

---

Budsjettinnspill 2022

Bakgrunn

I henhold til tildelingsbrevet for 2020 skal budsjettforslag for 2022 sendes Kunnskapsdepartementet innen 1. november 2020. Kunnskapsdepartementet bruker satsingsforslagene utenfor rammen som del av grunnlaget for arbeidet med statsbudsjettet. Budsjettinnspillet fra UiO skal behandles i universitetsstyret 20. oktober 2020.

Hovedproblemstillinger

Budsjettinnspillet trekker fram følgende saksområder:

1. ABE-kuttet må stanses.
2. Utdanning – bl.a. europeisk utdannings samarbeid, behov for flere studieplasser med vekt på tverrfaglighet og livslang læring samt Honours-programmet, fire-årig bachelorgrad i språkfag, kategori plassering av tannpleiestudiet, medisintutdanning og spesialistutdanning i odontologi.
3. Livsvitenskap – byggeprosjektet og strategisk satsing, bl.a. med rekrutteringsstillinger.
4. Teknisk og funksjonelt oppgraderingsbehov av bygningsmassen, herunder videreutvikling av Nedre Blindern og opprettholde framdrift vedr. nybygg.
5. Kulturhistorisk museum og nytt vikingtidsmuseum som innebærer bortfall av store billettinntekter i flere år. I tillegg fremmes forslag knyttet til utvikling i Oslo sentrum (Tullinløkka).
6. Forskning – satsing på rettsvitenskapelig forskning samt Skagerrak-samarbeidet.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Universitetsstyret slutter seg til universitetsdirektørens fremlagte prioriteringer til satsingsforslag utenfor rammen for 2022.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
direktør avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring

Vedlegg:

- Forslag til budsjettinnspill 2022

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 05.10.2020
Deres ref.:
Vår ref.: 2020/9969 PERHEI

Innspill til statsbudsjett for 2022 fra Universitetet i Oslo

Norge er avhengig av en høyt utdannet befolkning og forskning av høy kvalitet for å lykkes med omstillingen til en grønn økonomi og for å løse våre samfunns- og velferdsutfordringer. UiO har en avgjørende rolle i dette arbeidet.

UiO er Norges fremste universitet og høyt rangert blant universitetene i Europa. UiO produserer en tredjedel av landets doktorgrader og har omlag halvparten av landets sentre for fremragende forskning. UiO er også høyt rangert på Thompson Reuters liste over Europas 100 mest innovative universiteter. Likevel har UiO hatt den svakeste budsjettutviklingen av de norske høyere utdannings-institusjonene siden 2005. Vi mener dette er et paradoks, særlig fordi regjeringen har signalisert en så tydelig ambisjon om å skape flere fremragende utdannings- og forskningsmiljøer i Norge. På generelt grunnlag etterlyser UiO spissede tiltak og virkemidler som setter UiO enda bedre i stand til å realisere det overordnede målet om å etablere seg blant de fremste forskningsintensive universitetene internasjonalt.

Vi imøteser regjeringens videre oppfølging av Meld. St. 4 (2018-2019) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028*, og vil gjerne bidra i dialogen med departementet om operasjonalisering av de ulike prioriteringene i planen.

I det følgende skisserer vi noen utvalgte tiltak og momenter som vi mener er viktige å hensynta i utarbeidelsen av forslag til statsbudsjett for 2022.

Rektor

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 03
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

ABE-kuttet

Som det fremgår av tabellen under har UiO per 2020 et akkumulert kutt på 200,2 mill. kroner som kan tilskrives ABE-kuttet.

Beløp i 1000 kr	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Årlig reduksjon	-29 409	-35 962	-41 067	-37 642	-27 597	-28 550
Akkumulert	-29 409	-65 371	-106 438	-144 080	-171 677	-200 227

Det formelle navnet på kuttet er «ABE-reformen» – et akronym for avbyråkratisering og effektivisering. UiO bidrar gjerne på begge punkter og kan bl.a. vise til BOTT-samarbeidet der flere universiteter samarbeider om bedre og mer effektive administrative løsninger.

ABE-kuttet har imidlertid nå fått et omfang og en innretning der det framstår mer som en generell saldering av budsjettene enn som en målrettet reform – det blir et «ostehøvelkutt» som mer og mer rammer alle typer virksomhet ved UiO. Det er på det rene at kuttet nå begynner å gå på bekostning av den faglige aktiviteten ved UiO, mens det er behov for at UH-sektorens samfunnsoppdrag skjermes. Det er med rette store forventninger til vår sektors bidrag til samfunns- og næringsutvikling – bidrag som det blir stadig vanskeligere å fylle dersom de årlige kuttene skulle fortsette.

Utdanning

Universitetsledelsen har en sterk ambisjon om å styrke utdannings- og forskningskvaliteten ved UiO. Vi vil særlig ha et større trykk på utdanningskvalitet og læringsmiljø, og ønsker i enda større grad å bidra til omstilling, flere arbeidsplasser og toppkandidater til eksisterende og fremtidig arbeidsliv – slik vi oppfatter å være regjeringens forventninger.

Europeisk universitetssamarbeid/Circle U.

Det er et kunnskapspolitisk mål å øke den norske deltakelsen i de sentraliserte tiltakene i Erasmus+. Dette er de mest prestisjefylte tiltakene hvor norske institusjoner må konkurrere på europeisk nivå om støtte. UiO koordinerer det Europeiske universitetet Circle U., som fikk støtte for et treårig prosjekt i 2020.

Circle U. er UiOs bidrag til langsiktig, europeisk utdanningssamarbeid. Gjennom denne alliansen tar UiO et betydelig steg fra mer kortsiktig og prosjektbasert samarbeid til langsiktig og integrert utdanningssamarbeid. Ambisjonen er at dette vil føre til en transformasjon av universitetet, særlig når det gjelder arbeidet med samskaping av undervisning, innovasjon og forskning, digitalisering og mobilitet.

Bærekraftsagendaen gir tematisk overbygning for den innledende fasen, med aktiviteter knyttet til klima, global helse, demokrati og studentledet bærekraftig innovasjon. Hovedmålet i 2021 er å igangsette det faglige og administrative utviklingsarbeidet. Selv om Circle U. foreløpig har fått støtte for 3 år, har alliansen en felles visjon for samarbeid og integrering som strekker seg frem til 2030.

Selv om prosjektet får støtte fra EU, vil mesteparten av kostnadene i prosjektet falle på institusjonene selv. Andre europeiske land har derfor innført støtteordninger hvor EU-støtten matches av nasjonale støtteordninger. En tilsvarende matching over statsbudsjettet vil være et viktig signal fra norsk side om at deltakelsen i prosjektet støttes fra norske myndigheter.

Ambisiøs utdanningssatsing: tverrfaglighet

Med en styrket kobling mellom forskning og utdanning videreutvikler UiO seg som en fremragende kunnskapsinstitusjon. Utdanningene skal knyttes tettere til forskningsaktiviteter og arbeidsliv og motivere studentene til økt innsats og gjennomføring. For å bidra til å løse vår tids utfordringer, svare på behovet for livslang læring og møte studentenes samfunnsengasjement, faglige ønsker og ambisjoner skal tverrfagligheten styrkes og studietilbudene gjøres mer fleksible. UiO skal bli et knutepunkt for studentinnovasjon i Oslo-regionen.

Ambisjonene i vår utdanningssatsing forutsetter en strategisk fornyelse av UiOs studieportefølje, med vekt på større fleksibilitet for å møte ulike studentgruppers behov for livslang læring. Dette krever et økonomisk og strategisk handlingsrom. De senere års tildeling av studieplasser har i høy grad vært øremerkede midler knyttet opp mot MNT-fagene, samt helse- og lærerutdanninger. Vi ser en særlig verdi i å utvikle det tverrfaglige tilbudet på tvers av realfag, samfunnsvitenskap og humaniora.

UiO opplever at det er krevende å få til tverrfaglighet i utdanningene, og dette gjelder både etablering av særskilte tverrfaglige studietilbud og videreutvikling av den eksisterende programporteføljen. Tverrfaglig utdanning er mer kostnadskreven enn tradisjonell disiplinær utdanning. Vi ser at dagens finansieringssystem i liten grad gir det strategiske handlingsrommet som er nødvendig for å skape mer tverrfaglighet i utdanningene, og i noen tilfeller vanskeliggjør det samarbeid på tvers og bidrar til å sementere porteføljen.

I fremtidige studieplasztildelinger ser UiO behovet for at vi i større grad selv kan disponere plasser til studieprogrammer som bygger opp under UiOs utdanningsstrategi. UiO vil særlig vektlegge betydningen av at våre ambisiøse tverrfaglige utdanninger styrkes og videreutvikles.

Livslang læring

Også når det gjelder livslang læring er tverrfaglighet et viktig nøkkelord, både når det gjelder å utnytte UiOs faglige bredde, svare bedre på arbeidslivets forventninger til kandidatene våre og gjøre våre kandidater i stand til å løse samfunnsutfordringene vi står overfor.

Kandidat- og arbeidsgiverundersøkelser viser at UiOs kandidater er omstillingsdyktige og attraktive på arbeidsmarkedet. Våre utdanninger sørger for en grunnmur hos kandidatene som forbereder dem på læring hele livet. Dette viktige bidraget står helt sentralt i vår utdanningspolitikk og betyr også mye for innretningen på etter- og videreutdanningstilbudet.

UiOs kandidater skal være i arbeidslivet i mange tiår, og vil ikke få all kompetansen de trenger gjennom grunnutdanningen alene. Det er heller ikke slik at UiO kan kvalifisere dem for en lang yrkeskarriere bare ved å lytte til arbeidslivets behov i dag. Universitetets styrke er koblingen av allerede kjente behov med en langsiktig beredskap hos kandidatene til å oppdatere og utvikle kompetansen sin gjennom hele livet.

UiO ønsker å bidra til å dekke samfunnets behov for et mer systematisk tilbud innen livslang læring, men for å lykkes bør det bygge på løsninger som allerede fungerer godt, både når det gjelder rammevilkår og studietilbud. Det er helt sentralt at videreutdanningstilbudet reflekterer hva vi er som universitet. Alle UiOs-utdanninger skal være forskningsbasert, også tilbudet for livslang læring.

UiOs utdanningskapasitet går i dag i stor grad til ordinær utdanning på bachelor og masternivå, og vi har høy søkning til våre studier. UiO har en bred fagportefølje, og våre fagmiljøer har i ulik grad mulighet for gjenbruk av ordinære studier til etter- og videreutdanningsformål. Målgruppene har også ulik grad av betalingsvilje og betalingssevne. Stabile rammevilkår gjennom tilstrekkelig og langsiktig finansiering er uansett en grunnleggende forutsetning for å kunne tilby forskningsbasert utdanning av høy kvalitet. UiO vil måtte basere hovedtyngden av videreutdanningstilbudet på studieplassfinansiering. For å kunne lykkes med å svare på samfunnets behov for et mer systematisk tilbud for læring hele livet og vesentlig kunne øke tilbudet til videreutdanningstudenter, kreves det disponering av friske studieplasser til dette formålet.

Honours-programmet

I Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* fremgår det at regjeringen vil «stimulere til utvikling av tilbud for de mest talentfulle og motiverte studentene». Ett tiltak som er nevnt i denne forbindelse er såkalte «honours-program» (jf. meldingens kap. 3). I Meld. St. 4 (2018-2019) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028* finnes det en fyldig omtale av Honours-programmet innen realfag og humaniora, som bygger på UiOs unike kvaliteter og muligheter innen forskning og utdanning i et bredt spekter av fagområder.

UiO har meget god søkning til våre nyopprettede, tverrfaglige studieprogram, Honours-programmet og Filosofi, politikk og økonomi. Fra høsten 2021 utvides Honours-programmet med en studieretning innenfor samfunnsvitenskap, i tillegg til de eksisterende studieretningene i humaniora og realfag. UiO vil arbeide videre med utvikling av tilbud til særlig motiverte studenter. Tilbudene skal være tverrfaglige og basert på en klar kobling mellom forskning og utdanning. De vil utvides varsomt, være tydelig styrt fra UiO-nivået og skal være en kilde til inspirasjon for hele utdanningsvirksomheten.

Vi vil understreke at dette utviklingsarbeidet vil kunne fungere som en modell for sektoren. Søker tallene for inneværende år viser også at dette oppleves svært attraktivt for studentene. Opprettelsen av et slikt tilbud krever imidlertid økte ressurser til utvidet opptaksramme, faglige mentorer, felles samlinger, opprettelse av en felles læringsarena og til utvikling av honours-spesifikke emner. Så langt har imidlertid ikke dette tiltaket blitt tilgodesett i statsbudsjett-sammenheng. Vi ber derfor om at det bevilges 10 mill. kroner til honours-tilbudet ved UiO over kap 260. post 50, for å muliggjøre evt. videreutvikling av ordningen.

Det er også behov for å vurdere finansieringskategorien for honours-programmet. Begrunnelse:

- Honours-programmet er i KD/DBH blitt lagt i kategori F, dvs. lavere enn ordinære bachelorprogram i realfag.
- Når det er ett program, blir det samme kategori på MN og HF (og etter hvert SV) selv om deres respektive program vanligvis har ulike kategorier.
- Kostnadsnivået for Honours-programmet er høyere enn på et vanlig program både på MN, HF og SV.

Fireårig bachelorgrad i utvalgte språkfag

UiO har ansvar for en betydelig del landets portefølje av utdanninger i fremmedspråk – og mange språkfag tilbys kun ved UiO. Dette er et ansvar vi tar på alvor, men vi minner om at fagene både er undervisningsintensive og kostnadskrevende. Noen av språkstudiene har små studentkull, men de må like fullt opprettholdes som nasjonale tilbud. Vi har over flere år ventet på en budsjettmessig oppfølging av Meld. St. 25 (2016–2017) *Humaniora i Norge*. I stortingsmeldingen åpner blant annet regjeringen opp for at bachelorgraden i språk som er særlig krevende å lære, skal kunne utvides til fire år. Oppfølgingen av dette lar imidlertid vente på seg. Ved UiO er vi full gang med å planlegge form og innhold for fireårige BA-grader i arabisk, japansk og kinesisk. UiO ber om at Stortinget bevilger midler til 45 studieplasser til innføring av fireårig bachelorgrad i utvalgte språkfag over kap. 260 post 50.

Kategorisering av tannpleiestudiet

Tannpleie (3-årig bachelor): Studieprogrammet er i dag innplassert i kategori D. Programmet ønsker en endring til minimum finansieringskategori B. Se begrunnelse fra Det odontologiske fakultet (vedlegg 2). UiO søkte om heving til kategori B ifbm statsbudsjettet for 2016, 2017 og 2018.

Vi gjør oppmerksom på at søknaden ikke bør ses på som en teknisk justering, men innebære økt budsjetttramme til UiO.

Medisinutdanningen

Nylig kom Grimstad-utvalget med sin klare anbefaling vedrørende økning av studieplasser i medisinutdanningene i Norge. UiO støtter forslaget og mener det er viktig at Norge utdanner en større andel av sine egne leger for å sikre et bærekraftig helsevesen i årene fremover. Vi imøteser den politiske oppfølgingen av Grimstad-utvalgets rapport, og vil signalisere at vi er beredt på å utvide kapasiteten ved vår egen medisinutdanning. For å sikre kvalitet vil vi bygge på dagens sterke legeutdanning og samarbeide tett med flere sykehus innenfor Helse Sør-Øst. For å gjennomføre kapasitetsøkningen på en god måte trengs tilstrekkelig finansiering og en realistisk tidshorisont. Vi imøteser videre dialog med departementet om dette.

Spesialistutdanning av tannleger

For vårt odontologiske fakultet har spesialistutdanning av tannleger vært en viktig del av virksomheten siden 1950-tallet. Opprinnelig var dette initiert av fakultetet for stimulere samspill mellom allmentannlegenes og spesialistenes oppgaver. I tillegg har vekselvirkningen vært svært viktig for kvaliteten på grunnutdanningen av tannleger og tannpleiere mer generelt.

Helse- og omsorgsdepartementet har siden 2003 finansiert deler av spesialistutdanningen av tannleger på universitetene gjennom tilskudd via Helsedirektoratet. I Prop. 1 S (2019-2020) for Helse- og omsorgsdepartementet fremgår det forslag om å ytterligere nedjustere tilskuddsbeløp per spesialistkandidat fra 2020. Etter våre beregninger vil samlet tilskudd til universitetene per 2020 dermed kunne reduseres med et betydelig beløp sammenlignet med 2016, og proposisjonen kan fortolkes i den retning at tilskuddet vil kunne gå ytterligere ned kommende år. Etter vår oppfatning er dette svært bekymringsverdig – ikke minst med tanke på kvaliteten i grunnutdanningen av tannleger, som trekker veksler på spesialistutdanningen. Vi ber derfor Kunnskapsdepartementet være særlig oppmerksom på dette i forbindelse med utarbeidelsen av forslag til statsbudsjett for 2022, og imøteser dialog med departementet om dette.

Livsvitenskap

Det har som kjent oppstått utfordringer med grunnforholdene og prosjekteringen fra Statsbygg på Livsvitenskapsbygget. Regjeringen har bestemt at prosjektet må kuttes vesentlig for holde rammen. Kunnskapsdepartementet har derfor gitt Statsbygg og UiO i oppdrag å gjennomgå prosjektet og synliggjøre konsekvensene av kutt i prosjektet.

Den faglige intensjonen med Livsvitenskapsbygget er avgjørende viktig: Livsvitenskap skal koble fagene farmasi, medisin og kjemi med forskning innen biologi, nano- og bioteknologi og medisinsk teknologi, stordata og kunstig intelligens. Ny kunnskap skal bidra til å løse utfordringer med aldring, sykdom, matproduksjon, bioteknologi, klima og miljøendringer. Gjennom samarbeid med Oslo universitetssykehus, næringsliv og innovasjonsmiljøer skapes innovasjon, næringer og arbeidsplasser. Koplingen til medisinsk og biologisk translasjonsforskning står sentralt. Vi bygger på mange måter ikke ett bygg. Vi utvikler snarere et faglig konsept eller satsning. Statsministeren har vært tydelig. Det er ikke bygget som er det viktige. Det er det faglige innholdet.

Bygget skal bli hjertet i hele livsvitenskapsfeltet ved UiO, i Oslo og nasjonalt. Bygget kan derfor ikke sees isolert. Det er utformet som det integrerte faglige fellesskapet vi trenger for å være i internasjonal forskningsfront, og for å utvikle sterkt kunnskapsbasert næringsliv på et felt med stor global konkurranse. Det handler om å bygge ned grenser mellom sektorer. Bygget skal være en faglig og menneskelig møteplass for academia, helseforetak, instituttsektor, forvaltning og næringsliv med studentene i sentrum.

Kutt i Livsvitenskapsbygget vil få alvorlige konsekvenser for UiO og for Norges satsing på kunnskap og innovasjon. Bygget er helt sentralt i den videre utviklingen og moderniseringen av Universitetet i Oslo og for utviklingen av innovasjonsdistriktet Oslo Science City.

Strategisk satsing på livsvitenskap – nye rekrutteringsstillinger

UiO: Livsvitenskap er UiOs største satsing noensinne – en tverrfaglig strategisk satsing som omfatter all aktivitet i bredden av universitetets faglighet. Universitetsledelsen jobber aktivt for en betydelig styrking av tverrfagligheten ved UiO, blant annet i tråd med Meld. St. 25 (2016–2017) *Humaniora i Norge* og Meld. St. 4 (2018-2019) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-*

2028. Humanoria har – i likhet med samfunnsvitenskapene – en avgjørende rolle i utviklingen, vurderingen og implementeringen av moderne teknologier og nye behandlingsformer. I lys av dette, og den fagligheten UiO skal utvikle i det nye bygget for livsvitenskap, etterspør vi en spesifikk satsing fra regjeringen i form av 15 nye rekrutteringsstillinger over kap. 260 post 50 for å styrke tverrfaglighet og forsterke HumSam-perspektiver i livsvitenskap i statsbudsjettet for 2022.

Som et ledd i vår satsing på tverrfaglighet imøteser vi for øvrig ytterligere «frie» rekrutteringsstillinger – både stipendiat og post.doc. – som vi vil benytte til å styrke våre beste forskningsmiljøer på våre ulike fakulteter og i våre to øvrige tverrfaglige satsinger (UiO: Norden og UiO: Energi).

Bygningsmassen – teknisk og funksjonelt oppgraderingsbehov

Universitetet i Oslo deler synet i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028 (Meld. St. 4, 2018-2019) på at bygg, utstyr og annen infrastruktur er grunnleggende innsatsfaktorer for å nå de overordnede målene for forsknings- og utdanningspolitikken. For UiO er investeringer i bygg en helt avgjørende forutsetning for at vi kan utvikle nye og moderne læringsformer og prioritere våre kjerneoppgaver knyttet til utdanning, forskning, formidling og innovasjon på en tilfredsstillende måte. UiO er kjent med at departementene vurderer hvordan man kan legge til rette for å gjøre avsetninger for oppgradering av eiendom. Vi imøteser løsninger som kan støtte UiO i vårt videre arbeid med teknisk og funksjonell oppgradering iht. *UiOs masterplan for bygg, Rom for et fremragende, grønt universitet – og for kunnskapsbyen Oslo*. På denne måte vil UiO kunne legge til rette for moderne læringsmiljø, fremragende forskningsmiljø og omfattende utadrettet formidling. Oppgradering av bygningsmasse gir også bedre muligheter for miljøtiltak og energiøkonomisering. En god løsning på finansieringen av oppgraderingsbehovet vil gi nødvendig rom for UiO til å fokusere på kjerneoppgavene i årene som kommer.

Nedre Blindern

En eventuell nedskalering av Livsvitenskapsbygget (LVB) vil få omfattende konsekvenser for utviklingen av Nedre Blindern og dermed også UiOs posisjon i Oslo Science City (OSC). Et viktig element for å finansiere utviklingen av Nedre Blindern har vært å benytte besparelser ved redusert innleie, til å oppgradere disse eiendommene. De enhetene som skulle flytte ut av leide arealer, skulle da inn i UiOs eide eiendommer. Besparelsene fra leieinntektene vil falle bort hvis LVB blir betydelig mindre enn opprinnelig planlagt. Flere av miljøene som var tenkt inn i LVB må da bli sittende på Nedre Blindern slik at arealene ikke frigjøres til annen bruk. Det understrekes at disse arealene da må totalrenoveres for dagens bruker som er Kjemisk institutt. Laboratoriene i det gamle Kjemibygget, møter ikke lenger de tekniske kravene til slike anlegg. I tillegg vil de effektiviserings- og produktivetsgevinstene som vi forventet å få ut av konvergenstenkningen rundt LVB bli borte, og heller ikke her vil det frigjøres midler eller økes inntekter i samme grad som planlagt. Det er store kostnader knyttet til å oppgradere Nedre Blindern. I UiOs planer la vi til grunn at hele Kjemisk institutt skulle flytte til LVB, og at Kjemibygget derfor kunne oppgraderes til «tørre arealer» dvs. arealer uten dyre laboratorier. Når dette ikke skjer, må største delen av bygget oppgraderes til «våte arealer» dvs. arealer med mye laboratorier, for å møte dagens krav. For et eldre, vernet

bygg som Kjemibygget, er dette minst dobbelt så dyrt per kvadratmeter. Ved at færre arealer frigis, blir det mindre rom og mulighet til utvikling av Nedre Blindern i tråd med UiOs strategiske rolle i Oslo Science City og Strategi 2030.

UiO har blitt informert om at en eventuell nedskalering av LVB, vil åpne for å melde inn oppgraderingen av Nedre Blindern som et statsfinansiert prosjekt. Dette vil være helt nødvendig for å kunne utvikle området både til UiOs videre bruk og for å møte UiOs strategiske mål. Vi viser til pågående arbeid med å svare på KDs oppdrag av 26. august 2020 om videre arbeid med nytt bygg for Livsvitenskap. Her vil det fremlegges ulike kostnadsestimater basert på ulike scenarier med konsekvenser.

Nye bygg – opprettholde fremdrift

I UiOs Masterplan for eiendom presenteres de fire store satsingene UiO har behov for i de nærmeste årene. I prioritert rekkefølge er disse: 1) Nytt forsknings- og undervisnings-anlegg for livsvitenskap; 2) nytt Vikingtidsmuseum for Kulturhistorisk museum; 3) nybygg for klinikkfunksjonene ved Det odontologiske fakultet; 4) nytt veksthus med klimasenter på Tøyen.

Så langt har de to førstnevnte prosjektene fått startbevilgning i de årlige budsjettbehandlingene, noe vi er svært tilfreds med. Samtidig vil vi sterkt understreke viktigheten av fortsatt fremdrift både for nytt odontologibygget og veksthus på Tøyen. Vi gjør i denne forbindelse særlig oppmerksom på at arealer for nytt odontologi-bygg med fordel kan vurderes i forbindelse med evt. økte opptaksrammer på vår medisinstudium, jf. omtale over.

Kulturhistorisk museum og nytt vikingtidsmuseum

Kulturhistorisk museum (KHM) hadde i 2019 totalt 720 000 besøkende ved de to museene, hvorav 570 000 ved Vikingskipshuset. Vikingskipshuset har en stor andel av sine inntekter fra publikumsaktivitet. Med liten grad av statlig finansiering til driften er museet således et mønstereksempel på framtidsrettet museumsdrift, helt i tråd med regjeringens museumspolitikk.

Kunnskapsdepartementet har gjennom målformuleringene for det nye Vikingtidsmuseet som nå reises på Bygdøy, uttrykt store forventninger både til KHM/Universitetet i Oslo (UiO) som forvalter av samlingene og med tanke på publikumsappell. Samtidig har Kunnskapsdepartementet stilt store krav til UiO og KHM om egenfinansiering av både de nye utstillingene og ivaretagelse av samlingenes sikkerhet i det nye Vikingtidsmuseet. Departementet forutsetter at UiO ikke skal få økt rammebevilgning på grunn av det nye museumsbygget, hvilket legger press på universitetet og KHM for å utvikle en bærekraftig driftsmodell for det nye museet. Høye besøkstall er en nøkkel i en slik sammenheng.

Kompensasjon for bortfall av billettinntekter

Vi er svært glad for at oppstartbevilgningen er kommet på plass, og har møtt ansvaret offensivt gjennom å planlegge attraktive utstillinger som sikrer en bærekraftig økonomi. UiO har likevel signalisert behov for kompensasjon for bortfall av billettinntekter i de årene Vikingskipshuset er

stengt, før det nye Vikingtidsmuseet åpner. I denne perioden vil ikke den eksterne inntjeningen dekke lønn og drift for KHM, og heller ikke gi det overskuddet som er påkrevd for å utvikle de nye utstillingene. Dette utgjør 35 millioner pr år; totalt 105 millioner kr., dersom museet må holde stengt i tre år. Dette er diskutert med Kunnskapsdepartement og politisk ledelse over flere år, men en konklusjon er blitt stadig utsatt i påvente av oppstartbevilgningen. Når denne nå har kommet, må utfordringen diskuteres og løses.

KHM har en sårbar og konjunkturutsatt økonomi og er helt avhengig av økonomisk kompensasjon for inntektstapet for å kunne realisere forventningene til egenandel i utstillingsproduksjonen. Med et budsjett hvor over 50 % av utgiftene skal dekkes med eksterne inntekter, og museets forretningsdrift står for brorparten, har ikke museet lenger de nødvendige ressurser for ordinær drift eller investeringer i nye utstillinger.

Sentrumsutvikling

Universitetets sentrumsbygninger rundt universitetsplassen og Tullinløkka utgjør en viktig campus for UiO og et område det vil satses aktivt på å utvikle i årene som kommer. Dette er programfestet i UiOs strategiske planer.

En slik realisering vil i stor grad være avhengig av samarbeid med regjeringen: I 2013 fattet Regjeringen vedtak om en trelokasjonsmodell for Kulturhistorisk museum. Til grunn for vedtaket ligger et kvalitetssikret og godkjent samlet program, med fordeling mellom Bygdøy, Sentrum og Økern (jfr. vårt brev av 16. oktober 2012). I det gjennomførte programarbeidet for Bygdøy-Sentrum-Økern er det tatt utgangspunkt i programmet som er benyttet i de tidligere utredede alternativer i Kunnskapsdepartementets konseptvalgutredning. Totalt er KHMs arealbehov på Tullinløkka programmert til 13 150 m². Regjeringen tok initiativ til å følge opp dette i konseptvalgutredningen for Tullinløkka som ble gjennomført av Statsbygg i 2016, men saken har ikke vært fulgt opp senere.

Det må i denne sammenhengen også påpekes at løsningen med magasinbygg på Økern for universitetets museer er midlertidig og ny magasinløsning må være etablert senest 2034.

På denne bakgrunn ber UiO om at Regjeringen tar initiativ til en ny konseptvalgutredning for bruk av arealene på og rundt Tullinløkka med tanke på å løse Kulturhistorisk museums arealbehov som del av en helhetlig satsning på å utvikle området som en campus for kunnskap og kultur.

Forskning

Styrking av rettsvitenskapelig forskning

Fra 2016 har de tre juridiske fakultetene i Bergen, Oslo og Tromsø i fellesskap utarbeidet et omfattende utkast til et tematisk forskningsprogram kalt «Rettsens transformasjoner» (*Rettstrans*). Arbeidet ble satt i gang i erkjennelsen av at rettsvitenskapelig forskning befinner seg i en problematisk strukturell situasjon. Relativt lav lærertetthet på de tre fakultetene gir mindre forskningskapasitet;

sektordepartementet Justis- og beredskapsdepartementet har en meget lav FoU-andel sammenlignet med alle andre departementer; og Norges forskningsråds (NFR) hovedstyre har påpekt at det er lave tilslag for rettsvitenskapelig forskning. I lys av Nav-saken er det interessant å merke seg at eksport av trygdeytelser er et av de temaene som trekkes frem i *Rettstrans* som et tema det er behov for mer forskning på. UiO ber på dette grunnlag om at departementet sikrer at behovet for rettsvitenskapelig forskning ivaretas på egnet måte i samtaler mellom de juridiske lærestedene og NFR.

Skagerrak-Kattegat-Oslofjorden – felles forsknings-, utdannings- og formidlingsplattform

Universitetet i Agder (UiA), Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Havforskningsinstituttet (HI), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Meteorologisk institutt (MET) og UiO har nylig gått sammen om en felles forsknings-, utdannings- og formidlingsplattform knyttet mot havområdet Skagerrak-Kattegat-Oslofjorden. I en rapport (2019) er det tatt til orde for etablering av felles forskningsprosjekter, infrastruktur og utdanning, samt en felles marin formidlingsplattform. Planen som foreslås er ambisiøs, og særlig interessant i et klima- og miljøperspektiv, men krever betydelige investeringer utover det institusjonene, virkemiddelapparatet og næringslivet bruker i dag. Vi ber om 10 mill. kroner i oppstartmidler til dette arbeidet, fordelt over kap. 260, post 50.

Med hilsen

Svein Stølen
rektor

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandlere:

Per Heitmann: +4722856393, p.k.heitmann@admin.uio.no

Birgitte Brørs, Kristin Fossum Stene